

رام - بیست و چهارم آذر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- (۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- (۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- (۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و چهارم آذر

ورود هلاکو خان به

قلعه‌ی الموت

روز یکشنبه بیست و چهارم آذر سال ۳۷۸ هجری خورشیدی سنی‌های بغداد در برابر جشن عمرکشان که شیعه‌ها و ایرانی‌ها به فرخندگی کشته شدن خلیفه‌ی دوم می‌گرفتند، برای اولین بار سالگرد تنها ماندن حضرت محمد و ابوبکر در غار را در زمان هجرت جشن گرفتند! این مراسم البته چندان نپایید و در نهایت عمرکشان دوام بیشتری پیدا کرد.

در همین روز به سال ۶۳۵ هلاکو خان مغول پس از تسلیم شدن رهبران اسماعیلی به قلعه‌ی الموت وارد شد و آنجا را ویران ساخت. او کمی بعدتر عهدشکنی کرد و رهبران اسماعیلی و خانواده‌هایشان را هم کشتار کرد.

در روز دوشنبه ۲۴ آذر سال ۱۲۸۶ (۱۱ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ق) مجلس شورای ملی بیانیه‌ای داد و در آن اعلام کرد که ملت به خاطر خرابی امور تشخیص داده که دولت باید مشروطه شود، و مقام شاهی برخاسته از قرارداد با ملت و فراتر از آن نیست. در همین روز محمدعلی شاه که با مشروطه‌خواهان همدلی نداشت به بندی از متمم قانون اساسی اعتراض کرد و گفت چطور می‌شود شاه در حکومت مسئولیت نداشته باشد؟ در حالی که من خود را شبان و رعیت را رمه‌ی خود می‌دانم. احتشام‌السلطنه که می‌خواست امضای شاه را هرچه

سریعتر بگیرد پاسخ داد که این بند درباره‌ی سلب مسئولیت برای این گذاشته شده تا کسی از شاه حق بازخواست نداشته باشد!

در ۱۲۹۰ به دنبال اولتیماتوم و گرد آمدن ارتش روسیه در مرزهای شمالی ایران، سفارت روسیه طی یادداشتی اعلام کرد چنانچه ظرف شش روز سه خواسته‌هایشان برآورده نشود چهار هزار سرباز روسی وارد تهران خواهند شد. در همین روز سالارالدوله که از رهبران مستبدان و مدعی تاج و تخت بود و پشتگرمی‌اش به روسها بود با شمار کمی تفنگدار کرمانشاه را گرفت.

در چنین روزی به سال ۱۳۰۸ رضا شاه مدرسه‌ی فلاحت را در کرج تاسیس کرد و این همان است که به دانشکده‌ی کشاورزی تبدیل شد. در ۱۳۱۱ هم دولت انگلستان به استناد ماده‌ی ۱۵ اساسنامه جامعه‌ی ملل از دولت ایران به علت فسخ قرارداد داری شکایت کرد. در روزگار ما هم به سال ۱۳۶۰ در جریان اولین بمب‌گذاری انتحاری مدرن، سفارت عراق در بیروت مورد حمله‌ی یک خودروی پر از مواد منفجره قرار گرفت. ساختمان سفارتخانه با خاک یکسان شد و ۶۱ تن در این میان به قتل رسیدند (تصویر زیر).

آیسمن در دادگاه

گاو نشسته و خانواده‌اش

دولت جین و سونگ در چین

روز ۲۴ آذر سال ۵۳۳ میلادی بلیزاریوس سردار بیزانسی با هشت هزار سربازش نیروهای وان‌دال را که زیر فرمان گلیمر می‌جنگیدند و دو برابر خودش عده داشتند در نبرد تریکاماروم شکست داد، در همین روز به سال ۵۴۰ هجری خورشیدی ارتش دولت سونگ پس از آن که در نبرد کای‌شی بر قوای دولت جین چیره شد، سرداران جین دسیسه کردند و امپراتورشان وان‌یان لیانگ را در اردوگاهشان به قتل رساندند.

در سال ۱۲۶۹ گاو نشسته رهبر سرخپوستان هونک‌پاپا به دست پلیس آمریکا به قتل رسید و این مقدمه‌ی کشتار سرخپوستان در ووندنی بود، در ۱۲۹۳ صرب‌ها در جریان جنگ جهانی اول بلغراد را از قوای اتریش-هنگری گرفتند و در ۱۲۹۶ به دنبال به قدرت رسیدن بلشویکها در روسیه این کشور از مدار جنگ اول جهانی خارج شد و با قوای محور ترک مخاصمه کرد. در ۱۳۲۴ هم ژنرال مک‌آرتور فاتح ژاپن دستور داد دین شیئتو در مقام کیش رسمی دولت منحل شود.

در سال ۱۳۳۹ ماندرای شاه نپال مجلس را منحل کرد و قوانین مشروطه را معلق ساخت و به اعمال قدرت مستقیم روی آورد، در ۱۳۴۰ آدولف آیسمن پس از محاکمه در اسرائیل توسط یک دادگاه اسرائیلی به جرم جنایت بر علیه بشریت، جنایت بر علیه قوم یهود و عضویت در یک سازمان غیرمشروع (حزب نازی)

به اعدام محکوم شد، و در ۱۳۵۷ جیمی کارتر اعلام کرد که آمریکا حاضر است جمهوری خلق چین را به رسمیت بشناسد و روابطش با تایوان را محدود کند.

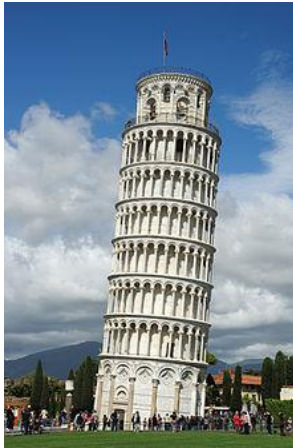
نخستین نمایش فیلم بر باد رفته

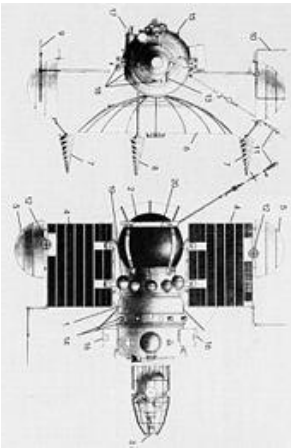
امضای فرمان منع خرید و فروش مشروبات الکلی

این روز با چندین رخداد فرهنگی و اجتماعی هم مصادف بوده است. در سال ۱۲۸۴ خانه‌ی فرهنگی پوشکین در سن پترزبورگ تاسیس شد تا از میراث ادبی این شاعر و ادیب روس پاسداری کند. در ۱۳۱۲ تولید، حمل و نقل و فروش الکل در ایالات متحده‌ی آمریکا ممنوع شد، و در ۱۳۱۸ فیلم بر باد رفته در نیویورک اکران شد. در ۱۳۴۹ فضایم‌ای بی‌سرنشین روسی به نام ونرا ۷ با موفقیت بر سطح ناهید بر زمین نشست و این نخستین فرود وسیله‌ای انسانی در سیاره‌ای دیگر بود.

در چنین روزی به سال ۱۳۵۲ انجمن روانپزشکی آمریکا در شرایطی که «جبهه‌ی رهایی مردان همجنس‌خواه» از دو سال پیش به طور منظم با تظاهرات و هیاهو نشست‌هایشان را به هم می‌زدند و دفاتر انجمن را تخریب می‌کردند، در شرایطی بحث‌برانگیز همجنس‌گرایی را از فهرست بیماری‌های روانی خارج ساخت. در ۱۳۸۰ هم برج کج پیزا پس از یازده سال بار دیگر بر جهانگردان گشوده شد. مهندسان موفق شدند در این فاصله بنا را استوار کنند و از افتادگی‌اش جلوگیری کنند، بی آن‌که کجی مشهورش را از بین ببرند.

برج پیزا

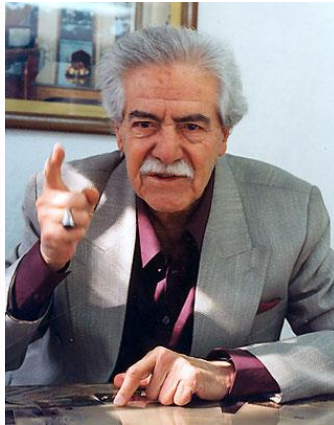

ونرا ۷

خانه‌ی فرهنگی پوشکین

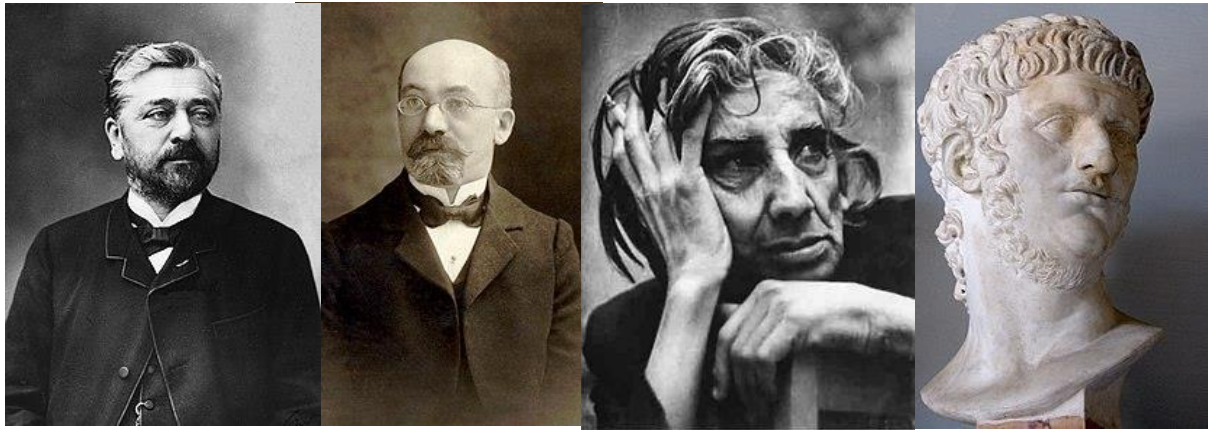
بیست و چهارم آذر ماه روزی است که در سال ۱۲۸۸ ستار بهلولزاده نقاش آرانی و در ۱۳۲۵ ایرج سلیمانی بازیکن سابق باشگاه‌های پرسپولیس و شهباز در آن زاده شده‌اند. اما این روز بیشتر به خاطر رفتگانش در تاریخ ایران زمین اهمیت دارد. آلپ‌ارسلان شاه سلجوقی (۴۵۱) و سلطان سلیم دوم عثمانی (۹۵۳) هردو در این روز گذشته‌اند. در دوران معاصرمان هم میرزا جواد خان سعدالدوله که برای دوره‌ای از رهبران مشروطه و دوره‌ای از همدستان استبداد بود (۱۳۰۸)، علامه سید محمد حسین طباطبایی (۱۳۶۰)، و رضا ارحام صدر هنرپیشه‌ی چیره‌دست اصفهانی (۱۳۸۷) در این روز درگذشته‌اند.

از راست به چپ:

ولفگانگ پائولی، ارحام صدر

علامه طباطبایی

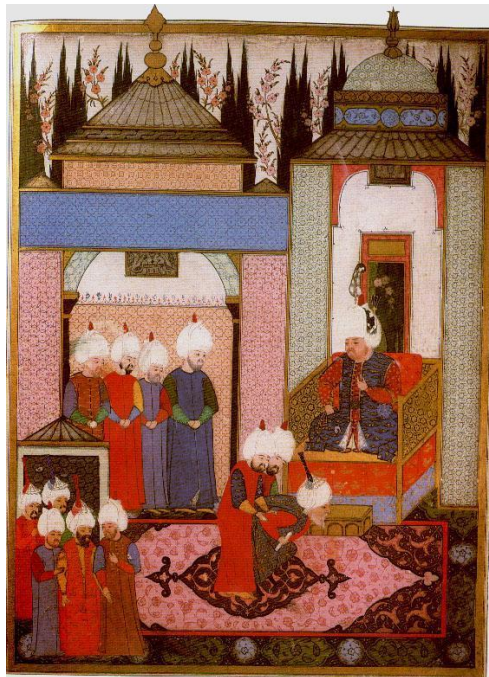
ایفل

زامنفوف

بهلولزاده

نرو

در میان انیرانیان این روز سالگرد تولد نرو امپراتور روم (۳۷ میلادی)، لوکیوس وروس امپراتور روم (۱۳۰ میلادی)، گوستاو ایفل سازنده‌ی مجسمه‌ی آزادی و برج ایفل (۱۲۱۱ هجری خورشیدی)، و ال ال زامنهوف مبتکر زبان اسپرانتو (۱۳۳۸) است. در مقابل یوهان ورمیر نقاش هلندی (۱۰۵۴)، ولفگانگ پائولی فیزیکدان اتریشی (۱۳۳۷) و والت دیسنی (۱۳۴۵) در این روز در گذشته‌اند.

سفیر صفوی در دربار سلطان سلیم دوم

آلپ ارسلان پس از پیروزی بر رومانوس چهارم در نبرد ملازگرد